

Tlačová správa agentúry FRA
Viedeň 12. október 2017

Mnohí zdravotne postihnutí o nezávislosti iba snívajú

Mnoho osôb so zdravotným postihnutím v Európskej únii žije ešte stále v špecializovaných zariadeniach. Sú tak vystavení riziku, že ostanú izolovaní, marginalizovaní a že nebudú môcť viesť plnohodnotný a nezávislý život. Navyše žijú v horších podmienkach ako ľudia bez zdravotného postihnutia. Nové správy Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA) ukazujú, že táto situácia si vyžaduje systematické zmeny v spôsobe organizácie a financovania podpory určenej osobám so zdravotným postihnutím. Správy uvádzajú, čo môže EÚ a jej členské štáty urobiť pre uľahčenie života zdravotne postihnutým osobám, aby mohli žiť samostatne v spoločnosti. Jednoducho, aby mohli používať samostatne verejnú dopravu alebo si mohli ísť nakúpiť bez pomoci ďalších osôb.

„Osoby so zdravotným postihnutím si až priveľmi často nemôžu sami vybrať a mať kontrolu nad vlastným životom,“ uviedol riaditeľ agentúry FRA [Michael O’Flaherty](#). *„Zatiaľ čo EÚ a jej členské štáty sa zaviazali, že umožnia ľuďom uplatniť si právo na nezávislý život, v praxi sa to nepodarilo dosiahnuť. Tieto správy sú akýmsi varovaním, ktoré má nasmerovať tvorcov politik k zaisteniu uplatňovania tohto práva v plnom rozsahu a na celom území EÚ.“*

V správach s názvom **From institutions to community living (Zo špecializovaných zariadení k životu v komunite)** sa skúmajú rôzne aspekty prechodu zo života v zariadeniach zdravotnej starostlivosti k nezávislému životu v komunite, čo je právo zakotvené v Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD). Správy sa zameriavajú na: [plány a záväzky v oblasti deinštitucionalizácie](#), [jej financovanie](#) a [vplyv deinštitucionalizácie na osoby so zdravotným postihnutím](#).

Podľa týchto správ má veľa členských štátov stratégie deinštitucionalizácie, ktoré ich zaväzujú, aby všetkým osobám so zdravotným postihnutím umožnili samostatný život. Aj finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ sú podmienené posunom od podpory osôb v špecializovaných zariadeniach k podpore vychádzajúcej z komunity. Existujúcim stratégiám deinštitucionalizácie však často chýba primerané financovanie, jasne stanovený časový rámec a ciele a nedarí sa im náležite zapojiť ani organizácie osôb so zdravotným postihnutím, čo obmedzuje napredovanie samotného procesu deinštitucionalizácie. Okrem toho, mnoho členských štátov pokračuje vo financovaní špecializovaných zariadení.

Ak do toho zarátame nedostatočnú koordináciu medzi rôznymi národnými a miestnymi orgánmi, ktoré poskytujú podporu tejto skupine ľudí, dospejeme k záveru, že osoby so zdravotným postihnutím žijú bežne v horších podmienkach ako osoby bez postihnutia. Platí to obzvlášť v prípade osôb s vážnym zdravotným postihnutím. Osoby so zdravotným postihnutím sa často cítia byť vylúčení zo spoločnosti a majú pocit, že nad svojím životom nemajú kontrolu.

Tieto skutočnosti poukazujú na potrebu zrozumiteľného plánovania, vrátane dostatočného financovania a s jasným vymedzením zodpovednosti, ktoré by podporovalo zatváranie špecializovaných zariadení a život v komunite (napr. poskytnutím celého radu kvalitných služieb osobnej asistencie). Po odchode zo špecializovaných zariadení by mali mať osoby so zdravotným postihnutím

zabezpečenú primeranú podporu na úrovni komunít. Sprístupnenie každodenných služieb, akými sú doprava, zdravotná starostlivosť a vzdelávanie, je preto životne dôležité. Zapojenie osôb so zdravotným postihnutím a ich organizácií do rozhodovania o deinštitucionalizácii a jej monitorovania je tiež jednou z nevyhnutných podmienok, aby boli riešené ich potreby a aby mohli užívať svoje právo na nezávislý život.

V prípade záujmu o ďalšie informácie sa obráťte na: media@fra.europa.eu / tel.: +43 1 580 30 642.

Poznámky pre redaktorov:

Agentúra FRA je nezávislý orgán EÚ na poskytovanie pomoci a odborných poznatkov v oblasti základných práv Európskej únii a jej členským štátom. Viac informácií o práci agentúry FRA v oblasti zdravotného postihnutia sa nachádza na našej webovej stránke.